

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

Astăzi, Stăpânul merge la Botez, ca să ridice firea omenească la înălțime!

EDITORIAL

Ce ne învață sărbătoarea Bobotezei?

După ce creștinătatea a celebrat în duh de credință, evlavie, rugăciune și multă speranță marile sărbători ale Nașterii Domnului și Anului Nou, respectiv, a Tăierii împrejur a lui Iisus Hristos, în același duh înălțător creștinii s-au reunit în rugăciune și doxologie pentru evenimentul Botezului Domnului în râul Iordan, popular numită sărbătoarea Bobotezei. Observăm în derularea acestor sfinte sărbători purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de lume, înțelepciunea, iubirea și bunătatea Sa, care s-au arătat în împlinirea planului de mântuire a lumii, gândit de Dumnezeu din veșnicie și desfășurarea acestuia în cele mai mici amănunte, pentru ca în aceste evenimente sfinte omenirea să simtă ea însăși lumini și sensuri, bucurie și speranță, care izvorăsc din Dumnezeu Cel Bun și Iubitor de oameni.

Evanghelistul Matei arată, că Iisus a venit din Galileea la Iordan, pentru a fi botezat de către Sf. Ioan Botezătorul. Ioan auzind dorința lui Iisus Hristos de a fi botezat de el, la început s-a opus, spunând: „Eu am trebuință să fiu botezat de Tine și Tu vii la mine?” (Matei 3, 14). Iisus Hristos, însă a insistat spunând: „Lasă acum, că așa se cuvine nouă, să împlinim toată dreptatea. Atunci L-a lăsat” (Matei 3, 15). Cu acest prilej arată același Evanghelist, că cerurile s-au deschis, iar Duhul Sfânt în chip de porumbel a stat deasupra lui Iisus, în timp ce din cer s-a auzit glasul Tatălui: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit” (Matei 3, 17; vezi și: Marcu 1, 9-11; Luca 3, 21-22; Ioan 1, 32-33).

Cu prilejul acestui mare eveniment din istoria mântuirii oamenilor, adică, evenimentul Botezului Domnului în râul Iordan, fiecare om poate să învețe lucruri esențiale pentru viața sa personală și pentru aceea a lumii întregi. O bogăție de daruri și de învățături ne descoperă venirea Domnului la râul Iordan, care se revelează pentru oameni și pentru menirea lor în timp și în veșnicie. Vom încerca să reținem câteva din aceste învățături mângâietoare și mântuitoare.

1. Praznicul Bobotezei este o mărturie vie a fidelității iubitoare a lui Dumnezeu

față de creația Sa, și, în mod deosebit, față de întreaga umanitate. Totodată, el ne arată, că Dumnezeu este credincios făgăduinței Sale în ceea ce privește ridicarea umanității de la întuneric la lumină și de la moarte la viață, și, că prin fiecare din aceste evenimente, Dumnezeu ridică mai sus, mai aproape de Sine lumea întreagă.

2. Prin această sărbătoare se face o legătură strânsă între Vechiul Testament și Noul Testament, reprezentat la acest eveniment de către Sf. Ioan Botezătorul. Acesta este inelul de legătură care încheie epoca vechi-testamentară și o deschide pe cea neo-testamentară, arătându-i valențele și specificul acesteia din urmă, reprezentată în chip personal și plener de către Iisus Hristos, Cuvântul întrupat al lui Dumnezeu.

3. Venirea Domnului Iisus Hristos la Iordan este o mărturie a faptului, că Acesta trebuia să se arate lumii la maturitate, la vârsta de 30 de ani, așa cum era obiceiul lumii iudaice în timpul Mântuitorului, și, de asemenea, pentru a fi recomandat și prezentat oamenilor de către Înaintemergătorul Ioan. De aceea, văzându-L pe Iisus venind la Iordan, Sf. Ioan a exclamat: „Iată, Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatul lumii!” (Ioan 1, 29).

4. Cu prilejul Botezului lui Iisus în Iordan a avut loc nu numai cea mai impresionantă prezentare a lui Iisus Hristos lumii, de către Înaintemergătorul, ci, în același timp, Iisus S-a arătat ca Dar suprem și desăvârșit, pe care Dumnezeu L-a făcut oamenilor, așa cum cântă Biserica la acest luminat praznic: „Arătat-S-a Darul Cel mântuitor tuturor oamenilor”.

5. De asemenea, tot acum, la Botezul lui Iisus în Iordan a avut loc cea mai cuprinzătoare Teofanie sau Arătare a Dumnezeirii, când Fiul lui Dumnezeu întrupat Se afla în apa Iordanului, Duhul Sfânt în chip de porumbel a stat deasupra lui Iisus, iar glasul Tatălui cerea a exclamat: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit” (Matei 3, 17).

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Îndreptarea minții spre Hristos Duminica după Botezul Domnului

„Și Iisus, auzind că Ioan a fost întemnițat, a plecat în Galileea. Și părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftali, Ca să se împlinească ce s-a zis prin Isaia prorocul care zice: „Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședea în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit”. De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă, căci s-a apropiat împărăția cerurilor.” (Matei 4, 12-17)

Botezul Domnului este pe de-o parte mărturisirea pe care Dumnezeu o face despre El Însuși, arătându-Se, revelându-Se ca Unic Dumnezeu în trei persoane: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh; iar pe de altă parte este mărturisirea pe care Dumnezeu o face despre omul pe care l-a zidit, arătând, revelând taina locuirii lui Dumnezeu Sfânta Treime în întreaga făptură umană. De aceea Botezul Domnului este atât arătarea lui Dumnezeu cât și arătarea omului, așa cum Dumnezeu l-a gândit dintru început, părtaș dumnezeieștii firi (I Petru 1, 4). Botezul ne arată explicit că Dumnezeu Sfânta Treime vrea să locuiască în om, pentru ca omul să se facă părtaș plinătății de viață ce izvorăște din Dumnezeu. Aceasta este vrerea lui Dumnezeu exprimată limpede de Mântuitorul Iisus Hristos, Dumnezeu Întrupat, care, prin Întrupare și toate celelalte acte prin care a întocmit mântuirea omului, a ridicat firea omenească cea căzută la demnitatea de tron al Sfintei Treimi.

Ceea ce Mântuitorul Iisus Hristos a realizat în Sine, ceea ce am văzut la Botez este măsura de viață la care omul tinde și pentru care Mântuitorul a ieșit la propovăduire. Începutul lucrării prin care omul devine locaș al sălășluirii lui Dumnezeu Sfânta Treime, este pocăința.

Mântuitorul a început propovăduirea prin cuvintele: „Pocăiți-vă, căci s-a apropiat Împărăția Cerurilor” (Matei 4, 17).

Asocierea liturgică dintre Botez și pocăință ne îndreaptă atenția înspre modul în care cele două relaționează. De ce pocăința este așezată imediat după ce s-a celebrat Botezul Domnului și botezul nostru, totodată? Ce spune Botezul despre pocăință și ce spune pocăința despre Botez?

Botezul ne renaște prin apă și prin Duh Sfânt la viața pe care Mântuitorul a luat-o în Sine și a eliberat-o de moarte și de stricăciune prin Patimile, Moartea și Învierea Sa, dăruind-o nouă, ca viață dumnezeiască în și prin Duhul Sfânt. Ceea ce primim la Botez este deja Împărăția Lui Dumnezeu, pentru că prin Botez Sfânta Treime se sălășluiește în făptura celui botezat, și unde este Sfânta Treime, acolo este Împărăția lui Dumnezeu. Cel botezat este locuit de Dumnezeu, este deja cetățean al Împărăției pe care Hristos a deschis-o pentru om.

Pentru ca omul să rămână în darurile Botezului și să crească în aceste daruri, este nevoie de o permanentă *răsucire a minții* înspre Împărăția în care s-a adus.

Continuare în pagina 2

Pr. Ionel SCÂNTEIE

Din sumar

► Sfântul Ioan Botezătorul
pagina 2, Ioan Claudiu Moca

► Știri
pagina 4

Boboteaza

În ajun de Bobotează
Unii dorm, alții veghează
Universul jubilează
Cei ce dorm nu pot să vadă

Apele sunt iar sfințite
Sufletele primenite
Vin Lumina să o vadă
Să se ungă cu pomadă

A trecut și ziua Sfântă
Și misterul ne frământă
Cum trecuți de Boboteză
Unii dorm, alții veghează!?

Corneliu DIACONESCU

Ce ne învață sărbătoarea Bobotezei?

Urmare din pagina 1

Altfel spus, acest praznic luminat arată în mod definitiv și convingător, că Dumnezeu nu este o realitate monotona și unipersonală, ci că Dumnezeul-Iubire, Care Se manifestă în lume este un Dumnezeu al iubirii desăvârșite; adică, El este o comuniune de iubire absolută, veșnică, Care se manifestă în realitatea Celor trei Persoane ale Dumnezeirii, întreit ipostaziată sau personalizată: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

6. În mărturisirea lui Dumnezeu Tatăl de la Iordan, prin care Îl recunoaște pe Fiul Său întrupat, ca Fiul al Lui iubit, prin aceasta, toți oamenii au primit confirmarea de a fi fii iubiți ai lui Dumnezeu, prin Fiul Care s-a făcut om, pentru ca pe om să-l ridice la demnitatea de fiu al lui Dumnezeu. În umanitatea lui Iisus Hristos, pe care a asumat-o la întruparea Sa din Fecioara Maria și de la Duhul Sfânt, au fost cuprinși toți oamenii. La Botezul lui Iisus în Iordan, Dumnezeu Tatăl Îl recunoaște pe Acesta în calitatea Sa de Fiu întrupat al lui Dumnezeu, în Care și prin Care este cuprinsă întreaga umanitate. De aceea, sărbătoarea Bobotezei este o sărbătoare a unei supreme demnități și valori a fiecărui om: aceea de a fi recunoscut și confirmat drept fiu iubit al lui Dumnezeu.

7. Prin pogorârea lui Iisus în apa Iordanului și prin manifestarea Duhului Sfânt în chip de porumbel, s-au sfințit apele și întreaga creație. Acest lucru arată, că lumea creată de Dumnezeu a fost scoasă de sub puterea răului și a primit darul sfințeniei, de care se poate împărtăși omul. „Astăzi, fîrea apelor se sfințește...” cântă Biserica la praznicul Bobotezei. Apa este acel element natural, fără de care omul nu poate trăi, și care prin pogorârea lui Dumnezeu la ea, primește o altă semnificație și altă putere, aceea, de a fi izvor de sfințenie, de purificare, de înnoire pentru om și pentru lumea înconjurătoare.

8. În fine, Botezul lui Iisus Hristos în Iordan arată că acest act este necesar și pentru om, ca început al unei noi vieți, a unei vieți de sfințenie, de înnoire și de desăvârșire. Deși, Iisus S-a botezat, fără ca El să fi avut vreun păcat, El S-a botezat pentru oameni, ca ei să primească Revelația Sa, sfințenia Sa și să indice și pentru oameni calea spre mântuire, al cărei început îl face Botezul creștin.

Cu prilejul Bobotezei și, mai ales, prin împărtășirea de darurile acestui praznic lumea de astăzi are prilejul de a simți tot mai mult adevărata bucurie a vieții. În același timp, ea primește conștiința luminată de lumina Celui Care s-a botezat în Iordan, în legătură cu sensul vieții omului și cu privire la calitatea sa de fiu al lui Dumnezeu și de a a-și înnoi mereu speranța pentru o viață tot mai aproape de Dumnezeu și de iubirea Lui.

„Pomenirea dreptului cu laude, iar ție destul îți este mărturia Domnului, Înaintemergătorule. Că te-ai arătat cu adevărat și decât proorocii mai cinstit, că și a boteza în repejuni pe Cel propovăduit te-ai învrednicit. Drept aceea, pentru adevăr nevoindu-te, bucurându-te bine ai vestit și celor din iad pe Dumnezeu Cel ce s-a arătat în trup, pe Cel ce a ridicat păcatul lumii și ne-a dăruit nouă mare milă.”

(Troparul Sfântului Ioan Botezătorul, glasul 2)

„Pe Tine, Împăratul cerului și al pământului, Luminătorul nostru, văzându-Te în Iordan, botezat de robul Tău, cerurile s-au înfricoșat și tot pământul s-a înflorat, îngerii s-au mirat și toată făptura s-a bucurat. La păcătoși și la vameși ai venit ca să speli cu ape păcatele oamenilor. Iar noi, nevrednicii, cu mulțumire Îți cântăm: Slavă Ție, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce în Iordan Te-ai botezat și lumea întreagă ai luminat, slavă Ție!

(Condacul 1 Acatistul Botezului Domnului)

Sfințirea caselor

„La Praznicul Bobotezei în fiecare an, se începe înnoirea omului creștin. An de an, prin aghiasmă, se face nu numai sfințirea caselor, ci și a trupurilor și a sufletelor omenești, se face curățirea minții, inimii și a vieții noastre”- scria părintele profesor Ilarion V. Felea în lucrarea sa „Spre Tabor”. Textul acesta de mare adâncime, subliniază valențele pe care Praznicul Bobotezei și evenimentul sfințirii caselor, îl au în viața fiecărui creștin.

Dacă pentru credincioșii creștini Boboteaza este „Praznic al înnoirii”, pentru preot, Praznicul acesta poate constitui cel mai bun prilej pentru desfășurarea lucrării sale pastorale. Când afirmăm lucrul acesta, ne referim desigur la tradiția creștină a sfințirii caselor, îndătinată cu prilejul acestui Praznic.

Boboteaza și zilele premergătoare Praznicului devin pentru creștin, momentul așteptării sfinte a „părintelui cu crucea”, iar pentru preot, bucuria reievirii momentului celui mai potrivit din cursul anului pentru cercetarea caselor și a nevoilor păstoriților săi. Pentru a ilustra mai bine această realitate, am recurs la mărturia unui părinte în vârstă, care și-a pus toată viața și sufletul său în slujirea lui Hristos și a oamenilor: „Cercetarea credincioșilor la casele lor le aduce acestora folos prin sfințire și bună sfătuire chiar și acelora care nu frecventează Biserica. Cu acest prilej poate preotul să-și cunoască mai bine credincioșii, ce preocupări au, ce tablouri sau icoane împodo-

bi în care preotul le dă crucea spre sărutare, stropindu-i cu aghiasma cea mare.

Majoritatea credincioșilor noștri se raportează în chipul cel mai autentic la acest moment din an, unic în felul său și „așteaptă preotul cu crucea, în genunchi, cu lumânarea aprinsă” (Pr. I. Hornea, *Semnificații ortodoxe*, p. 64). Cu adevărat, ei ne impresionează prin expresia lor lăuntrică, de adâncă evlavie.

Mai sunt însă și creștini care nu înțeleg adevărata semnificație a acestei rânduieli bisericesti, așteptându-l și primindu-l pe preot „cu televizorul deschis, fără să-l închidă nici măcar un minut” (Pr. I. Hornea, *Semnificații ortodoxe*, p. 64), sau cu țigara aprinsă, având o atitudine indecentă ce trădează de cele mai multe ori totala lor indiferență sau mai grav, dezinteresul față de lucrarea Bisericii în lume. Nu-i judecăm pe unii ca aceștia, căci suntem convingși că o fac cel mai adesea din neștiință și din necunoașterea valorii marelui moment la care sunt făcuți părtași. Mai degrabă ne-am propus să conștientizăm întreg „poporul lui Dumnezeu”, pe toți membrii Bisericii despre valoarea și semnificația profund duhovnicească al unuia dintre marile momente ale casei și familiei lor, sfințirea de Bobotează, îndemnând din această perspectivă atât preoții cât și credincioșii, la o reevaluare a modului de raportare la acest eveniment sfânt din viața Bisericii.

Pr. Lucian Farcașiu

Îndreptarea minții spre Hristos

Urmare din pagina 1

Pocăința este această permanentă *răsucire a minții* înspre Hristos Cel cu care ne-am îmbrăcat prin Botez. Dacă patimile lucrează o sucire a minții dinspre Hristos înspre „pofa trupului, pofa ochilor și trufia vieții” (I Ioan 2, 16), pocăința este lucrarea de *răsucire a minții* din risipirea provocată de patimi înspre Hristos, lucru evident în Taina

Spovedaniei, denumită și al doilea Botez, taină ce are în vedere mai ales vindecarea minții de rănilor provocate de gândurile rele devenite patimi. Întreaga lucrare a Bisericii poartă dimensiunea pocăinței și caută să provoace în noi adevărata pocăință, ca întoarcere a minții înspre Hristos. Adevărata pocăință cere alipirea minții de lucrarea liturgică a Bisericii, prin care mintea omului se sfințește. A-

colo unde pocăința nu are ca reper lucrarea liturgică a Bisericii, riscă să fie confundată cu tot felul de trăiri personale, cu puternic accent tânguitor, dar în care nu se simte „adierea Duhului Sfânt”, prezent și lucrător în Tainele Bisericii.

În cele din urmă în pocăință trebuie să vedem prezența și lucrarea harului Duhului Sfânt, care *răsucesce mintea* înspre Hristos.

Sfântul Ioan Botezătorul

Sărbătorile Crăciunului și ale Bobotezei se încheie cu ziua în care cinstim în mod deosebit pe Sfântul Ioan Înainte Mergător și Botezătorul Domnului. El este ultimul și cel mai mare dintre prooroci fiind numit de Biserică „înger în trup”. Acesta este nedespărțit de Domnul nostru Iisus Hristos, după cum nedespărțită este și Maica Domnului. Sfântul Ioan este luceafărul care vestește răsăritul soarelui. El singur se află la răscrucea celor două Testamente, fiind totodată Prooroc, Înainte Mergător, Botezător, Martor, Mărturisitor, Prieten și Colaborator al lui Iisus Hristos. Sfântul Ioan Botezătorul a învățat, a botezat, a vestit venirea lui Mesia. Prin supunerea lui Ioan de la Botez, el a devenit Prietenul și Colaboratorul lui Iisus Hristos la mântuirea lumii. După Botezul lui Iisus, Sfântul Ioan s-a despărțit de El, continuând să boteze. A fost un timp în care și Iisus a botezat prin ucenicii Lui, concomitent cu Ioan. Majoritatea ucenicilor L-au urmat pe Hristos, ucenicii lui Ioan și-au arătat nemulțumirea la care El a răspuns: „Nu sunt eu Hristosul, ci sunt trimis înaintea Lui”. Eu sunt de pe pământ, El vine din Cer. Eu v-am botezat cu apă. El vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc. El trebuie să crească iar eu să mă micșorez. Înainte de a fi aruncat în închisoare Sfântul Ioan își amplifică mărturisirea spunând: El este Mirele, El vine din Cer. El este deasupra tuturor. El este Fiul Cel Unul Născut. În sânul Tatălui fiind, El mărturisește ce a văzut și ce a auzit de la Tatăl; El face cunoscut pe Tatăl. El este Cel care dă Harul și Adevărul, El rostește cuvintele lui Dumnezeu. Tatăl a dat totul pe mâna Lui. Și adaugă ceva foarte important: „Cel ce crede în Fiul are viață veșnică, cel ce nu crede în Fiul nu va avea viață, ci mânia lui Dumnezeu va fi peste dânsul” (Ioan 3, 36). Sfântul Ioan Botezătorul a mărturisit acestea nu numai în pustiul Iordanului, dar el continuă să mărturisească în pustiul sufletului omenesc, secăt, uscat, din lipsa cunoașterii lui Dumnezeu.

Întâmplările minunate petrecute la nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, misiunea lui de profet al Celui Preaînalt, de crainic trimis să pregătească lui Hristos calea, sfințeniei pe care Hristos a laudat-o în public, martiriul său glorios i-au atras venerația întregii Biserici. Evanghelia Înaintemergătorului începe cu vestirea nașterii făcută de îngerul Gavril, care s-a arătat preotului Zaharia în templu la ceasul tămâierii (Luca 1, 11-23). Mesajul îngerului apare ca un discurs (Luca 1, 13-15); rugăciunea dublă a lui Zaharia a fost ascultată (v.13), prioritară era dorința comună tuturor fiilor lui Israel de a veni Mesia Eliberatorul dar,

pentru Zaharia și soția sa era arzătoare și dorința de a avea un copil. Îngerul îi spune lui Zaharia că Dumnezeu i-a ascultat și împlinit ambele dorințe. Mesia vine în curând, iar ca dovadă Elisabeta va naște la bătrânețe un fiu, care se va numi Ioan (Har de la Dumnezeu) și de a cărui naștere „mulți se vor bucura”. Pruncul Ioan „va fi mare înaintea Domnului”, adică va avea un rol grandios în istoria mântuirii. Copilul ce se va naște „nu va bea vin, nici sicheră”, adică va fi „nazireu” al lui Dumnezeu (Judecători 13,5; 16,17) „și încă din pântecul mamei sale se va umple de Duh Sfânt” (Luca 1,15). Asemenea Proorocului Ieremia (1, 5), Sfântul Ioan a fost ales încă din pântecul mamei sale, să fie „prooroc al Celui Preaînalt” (Luca 1, 76). În el lucrarea Duhului Sfânt are un efect de permanență, sensibilizându-l încă înainte de a se naște, fiind dăruit încă din pântecul mamei cu „o vibrație continuă” pentru comuniunea cu Domnul, așa cum reiese din episodul întâlnirii dintre Sfânta Fecioară Maria și Elisabeta, când, din focul dumnezeirii ce radia din ființa Sfintei Fecioare (care-L purta în pântecul pe Domnul), Elisabeta „s-a umplut de Duh Sfânt”, proorocind, iar pruncul Ioan a săltat în pântecul ei, de bucuria de a-L simți pe Dumnezeu aproape. Sfântul Evangelist Luca (capitolul 1) este singurul care menționează că Mântuitorul Iisus Hristos și Sfântul Ioan Botezătorul erau rudeni după trup și că Sfântul Ioan aparține tagmei preoțești după ambi pârini: tatăl său Zaharia, era preot din familia preoțească a lui Abia, iar mama sa Elisabeta era din fiicele lui Aaron.

Spre deosebire de cultul local al celorlalți sfinți, cultul Sfântului Ioan Botezătorul are un caracter universal deja din secolul IV. Împăratul Constantin îi închină o bazilică la Ostia, una la Albano, una la Constantinopol, îi dedică lui faimosul baptister din Lateran care îi va împrumuta numele și bazilicii de alături precum și celor mai multe baptisterii antice. La sfârșitul secolului IV găsim urme ale cultului său la Siracusa, faimoasele catacombe ale acestui oraș datând din secolul III purtau numele lui, la Torino, în Campania, în Egipt, în Africa, în Palestina unde la Sebaste erau cinstite moaștele sale împrăștiate apoi în timpul domniei lui Iulian Apostatul.

Sfântul Ioan Botezătorul a trăit în pustie în cea mai mare cumpătare, în post și rugăciune, hrănindu-se numai cu acride și miere sălbatică (Matei 3,4). În iubire de oameni, cu pâinea cuvântului lui Dumnezeu și cu apa cea vie a Sfântului Har, au trăit toți Proorocii și toți Apostolii până la moarte. Viețile lor: a lui Moise, David, Ilie, Isaia, Daniil, Petru, Pavel, Ioan etc, sunt cunoscute și

rămân lumii pilde vii pentru toți creștinii de totdeauna și de pretutindeni în toate virtuțile sfinte. Cea mai veche sărbătoare închinată lui e cea de la data de 24 iunie atestată de cel puțin 11 cărți ale Sfântului Augustin: „Solos duos natales celebrat Ecclesia, cuius et Christi” afirmă Sfântul Augustin. E foarte probabil totuși că înaintea aceste sărbători a existat în răsărit o altă sărbătoare pusă în legătură cu botezul Domnului (Epifania). În sprijinul acestei afirmații stă liturgia armeană și bizantină care îl sărbătorește pe Sfântul Ioan Botezătorul în prima vineri după Epifanie, precum și papyrusul liturgic de la Fajium secolul IV care o menționează la 5 ianuarie. Potrivit cuvintelor îngerului adresate Mariei, nașterea Sfântului Ioan Botezătorul a precedat cu șase luni Nașterea lui Iisus. Deci Mesia n-a venit dintr-odată, ci mai întâi Și-a trimis Înaintemergătorul (Isaia 40, 3), a cărui zămislire a fost prevestită nu întâmplător, ci în ziua „Sărbătorii Corturilor, care se ținea în luna septembrie, în a șasea zi de la cea a curățirii. Întruparea Domnului s-a petrecut la șase luni de la zămisirea Sfântului Ioan Botezătorul. De aceea când în occident s-a fixat sărbătoarea nașterii lui Iisus la VIII Kal. Ianuarii (25 decembrie) s-a fixat și nașterea lui Ioan tot la VIII Kal. Iulii (24 iunie); diferența de o zi se explică prin faptul ca luna decembrie are 31 de zile iar luna iunie are numai 30 de zile. Poate că la această dată s-a ajuns și pe altă cale. Mulți Sfinți Părinți, ca de pildă Sfântul Ambrozio, Sfântul Augustin, Sfântul Ioan Gură de Aur, erau convingși că Zaharia a fost mare preot. Cum marele preot nu putea intra în Sancta Sanctorum decât o singură dată pe an la sărbătoarea Corturilor, adică la sfârșitul lunii septembrie, rezultă ca Ioan a fost zămislit la sfârșitul acestei luni și s-a născut la sfârșitul lui iunie.

La Roma și în occident cultul Sfântului Ioan Botezătorul a cunoscut repede o importanță extraordinară. La Roma i-au fost dedicate cel puțin 20 de biserici; 27 de papi au voit să-i poarte numele. În Galia sărbătoarea lui era precedată ca și în orient de două săptămâni de post, era unica dintre sărbătorile sfinților pe

care Conciliul din Agde (505) o pune pe picior de egalitate cu Paștile și Rusaliile. Sacramentul Leonian cuprinde cinci Liturghii pentru această sărbătoare, iar cel Gregorian cuprinde trei. Era considerată drept Crăciunul de vară și de aceea se celebrau trei liturghii până în secolul XI, exact după modelul Crăciunului de iarnă; una în ajun la încheierea postului, a doua noaptea, a treia în zori. Solemnitatea era însoțită pretutindeni de obiceiuri populare, neori superstițioase, care s-au menținut nealterate până în zilele noastre; de pildă obiceiul de a se aprinde focuri pe munți seara în ajun – focurile Sfântului Ioan, sau obiceiul de a se scălda în această zi în mare – despre aceste două obiceiuri vorbește Sfântul Augustin. Clasicele imnuri ale oficiului au fost compuse de ilustrul călugăr de la Monte Cassino, Pavel Diaconu (+789); faptul că Sfântul Ioan Botezătorul este titularul Bisericii de la Monte Cassino l-a determinat să le compună. Așa de legendă că într-o sâmbătă sfântă pe când se pregătea să cânte Exultat, a fost lovit de mușenie; a compus aceste imnuri în speranța că se va repeta minunea petrecută cu tatăl Botezătorului și își va recăpăta glasul. Biserica latină celebrează la 29 august încă o sărbătoare dedicată Sfântului; Taierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul. Beda Venerabilul spune că s-a fixat această dată fiindcă în această zi i s-a găsit capul la Cosilaos, lângă Calcedonia, cu puțin timp înainte de anul 391. De fapt această zi este aniversarul dedicării unei Biserici la Sebaste, în Samaria, către jumătatea secolului IV; aici era venerat mormântul lui Ioan Botezătorul și al profetului Ilie. Sărbătoarea a apărut mai întâi în orient. Vechea sărbătoare din orient a zămislirii lui Ioan Botezătorul s-a mai păstrat numai în biserica bizantină la data de 23 septembrie.

Sfântul Ioan Botezătorul a fost singurul om căruia Iisus nu i-a dăruit Împărăția lui Dumnezeu din viața aceasta, nu l-a lăsat să-L urmeze, însă de acord cu El, Ioan a rămas ca o făclie a Vechiului Testament.

Ioan Claudiu MOCA

Străbunicul meu

Străbunicul meu, preotul Luca Ștefan Aurel s-a născut pe data de 6 ianuarie 1907, în satul Sinte Mică, comuna Olari în județul Arad și a făcut parte dintr-o familie de țărani credincioși.

A urmat școala primară din sat, iar apoi și-a continuat studiile la Liceul „Avram Iancu” din Brad, județul Hunedoara, iar în anul 1931 a absolvit Facultatea de Teologie din Arad.

Și-a început cariera preoțească

la Tisa, județul Hunedoara, iar în anul 1939 a venit în parohia Zărand, județul Arad. El s-a căsătorit cu Stan Valeria, care era învățătoare, iar împreună au avut două fete. Deși nu a activat în niciun partid politic, în ianuarie 1951 a fost arestat și condamnat la 7 ani de închisoare sub acuzația de „crimă de uneltire împotriva ordinii sociale”. A executat pedeapsa de 6 ani și 4 luni în penitenciarele din Timișoara, Caransebeș, Po-

arta Albă - Canal și Gherla, de unde a fost eliberat în aprilie 1957.

În închisoare a fost încarcerat împreună cu mulți alți intelectuali, care au fost prigoniți deoarece se opuneau comunismului.

După eliberare a fost reabilitat și a reintrat în preoție fiind numit preot în parohia Avram Iancu din județul Bihor, unde a activat până în 1966, când, în urma unui accident rutier,

s-a pensionat. A trecut la cele veșnice în 29 martie, 1987, la Arad.

După condamnarea politică, familia sa a avut de suferit. Soția sa, deși avea doi copii de întreținut, a fost dată afară din învățământ, iar fiica sa, Natalia, bunica mea, a fost dată afară din școală când era în clasa a V-a. A rămas un an acasă și a putut să își continue studiile doar plecând la Brad, la bunica sa, unde figura ca orfană. Din mo-

tive politice nu a fost admisă să studieze în învățământul superior, deși își dorea foarte mult.

Străbunicul meu era un om cult, puternic, iubit și apreciat de oameni, și, deși nu l-am cunoscut, mă mândresc cu faptul că a fost preot și că a influențat atât de mulți oameni prin bunătața sa.

Mara Sorina HAIIDUC
elevă, clasa a X-a, Colegiul Național „Preparandia - D. Țichindeal” Arad

ȘTIRI

Anul Nou 2018 sărbătorit de arădeni

Noaptea de Anul Nou

În noaptea dintre ani, Înaltpreasfințitul Părinte dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, s-a aflat în mijlocul clerului și credincioșilor prezenți în număr mare la Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad. Respectând hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a oficiat Slujba la trecerea dintre ani, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură în care a făcut referire la rugăciunile rostite în cadrul slujbei.

De asemenea, Chiriarul a amintit faptul că în această zi, la Sfânta Patriarhie va fi proclamat noul An omagial al unității de credință și de neam precum și Anul comemorativ dedicat făuritorilor Marii Uniri din 1918, între aceștia fiind și unele personalități arădene din acea vreme. La final, Înaltpreasfinția Sa a împărțit credincioșilor toate bunele urări pentru Noul An.

Sfânta Liturghie arhierescă la Catedrala Arhiepiscopală

În prima zi a Anului Nou civil când Biserica Ortodoxă sărbătorește Tăierea împrejur cea după Trup a Domnului și pe Sfântul Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare la Catedrala Arhiepiscopală din Arad, în fruntea soborului preoților și diaconilor slujitori. Din sobor au făcut parte Părintele Simion Mladin, eclesiarhul catedralei, Părintele Gheorghe Gogan, Părintele Mircea Cricovean, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc, Arhid. Claudiu Condurache și Arhid. Alexandru Tiulea.

Cuvântul de învățătură al Înaltpreasfințitului Părinte Timotei a fost pe baza stihului „Întru numele Domnului” (Col. 2; Luca 2), stih bisericesc folosit la începutul și sfârșitul oricărui lucru bun, pe care aprofundându-l, mai ales la trecerea dintre ani, prin prisma trăirilor personale sau colective, socotim potrivită rugăciunea către Dumnezeu pentru vremea trecută și de cerere pentru binecuvântarea necesară celei viitoare, dorind ca aceasta să aducă împlinirea celor vrednice de dorit pentru țară și popor, pentru Biserică și lume, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

Anul Nou la Mănăstirea Arad-Gai

Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului a săvârșit Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare, în biserica nouă a Mănăstirii Arad-Gai, înconjurat de un sobor de slujitori, în prezența obștii monahale de maici și a numeroși credincioși, veniți pentru a primi binecuvântarea Ierarhului la început de an calendaristic.

Preasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură în care a explicat însemnătatea sărbătorilor din această zi, adică Anul Nou civil, Tăierea împrejur cea după trup a Mântuitorului Hristos și pomenirea Sfântului Vasile cel Mare.

Îndătinata recepție de Anul Nou

În seara zilei, la reședința eparhială a avut loc îndătinata recepție, oferită de către Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei preoților și credincioșilor din municipiul Arad de Anul Nou. Alături de Înaltpreasfinția Sa au fost și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, părinții consilieri, stareții mănăstirilor Hodoș-Bodrog și Ferede, angajații Centrului Eparhial. În numele preoțimii din municipiu și al participanților la momentul festiv, părintele Gabriel Mariș, consilier social a rostit o frumoasă urare în stil tradițional pentru Chiriarh și întreg Centrul Eparhial, la început de An Nou. Chiriarul a răspuns acestor urări, împărțind tuturor celor prezenți gândurile de Anul Nou, legate de munca celui din trecut cu obligațiile pentru viitor. În mod deosebit, Înaltpreasfinția Sa a subliniat importanța în acest an dedicată tematicii Anului omagial și comemorativ și contribuția arădenilor la înfăptuirea Marii Uniri.

Duminica după Nașterea Domnului la Catedrala Veche din Arad

În ultima duminică din anul calendaristic 2017, Duminica după Nașterea Domnului, preoții și credincioșii de la Parohia Arad-Centru, au avut bucuria duhovnicească de-al avea în mijlocul lor pe Întăistătorul Eparhiei arădene, pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei.

Înaltpreasfinția Sa a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi ai Catedralei Vechi, în prezența oficialităților locale și a unui mare număr de credincioși, care ca de fiecare dată au umplut locașul de cult. Din sobor a făcut parte Părintele Flavius Petcuț, protopopul Aradului, Părintele paroh Traian Micoroi, Părintele prof. Ioan Tulcan, Părintele Teodor Pavel, Părintele Ioan Lazăr, Părintele Eugen Crișan, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, Arhid. Iov Orădan și Diac. Viorel Herlo.

Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul „Odovania Crăciunului” (Gal. 1; Mt. 2) făcând legătura între marile praznice, acestea oglindind evenimentele însemnate din istoria sfântă, consemnate sau profețite, prefigurare și împlinite, unele dintre ele, din această perioadă, fiind cântate nu doar de imnografia bisericească, ci și de colindele ce angajează pe

credincioși, îndeosebi familiile creștine, la o cât mai aleasă purtare; duminica dintre sărbători încheind și anul calendaristic și atrăgând luare aminte la faptele bune ce se cer săvârșite pe mai departe, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corul Armonia, dirijat de maestrul Ovidiu Boar.

Slujire Arhierescă la final de an în Parohia Arad-Gai

Duminica după Praznicul Nașterii Domnului, ultima din cursul anului 2017, a fost una cu totul deosebită pentru comunitatea credincioșilor din Parohia Arad-Gai. La orele dimineții, a poposit în mijlocul credincioșilor Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Ierarhul a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în biserica parohială cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, înconjurat de soborul slujitor și în prezența numărului mare de credincioși veniți pentru a primi arhierescă binecuvântare înainte de începerea Noului An. Din sobor au făcut parte Părintele Paroh dr. Caius Cuțaru, Preotul pensionar Nicandru Cuțaru, fost preot paroh și Arhid. Gheorghe Lehaci.

Cu acest prilej, Preasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură în care a prezentat suferințele prin care a trecut Mântuitorul Hristos la venirea Sa în lume: nașterea în iesle, fuga în Egipt, martiriul pruncilor uciși de Irod precum și toate încercările de înlăturare a Persoanei Mântuitorului și a lui Dumnezeu de la Irod și până în zilele noastre, prin înlăturarea simbolurilor religioase din școli și instituții, prin interzicerea slujbelor religioase la început de an școlar, lupta dusă prin mijloacele mass media contra Bisericii. Să nu-l alungăm pe Hristos din viața noastră, ci să-l păstrăm în Biserică, familie și-n societatea noastră, pentru că El ne dăruiește ceea ce nu pot să ne dăruiască oamenii, după cum am văzut în decursul istoriei. De asemenea, Preasfinția Sa a îndemnat la păstrarea tradițiilor noastre străbune și românești, mai ales cu prilejul sărbătorilor mari din timpul anului, pentru a nu împrumuta tradiții și obiceiuri venite din alte țări. Tot în cadrul acestui cuvânt, Preasfințitul Părinte Emilian i-a mulțumit Părintelui Nicandru Cuțaru pentru activitatea și misiunea desfășurată în această parohie vreme de zeci de ani, activitate preluată de fiul său, Părintele Caius Cuțaru, care desfășoară, la rândul său, o bogată activitate misionară, culturală și pastorală, atât în parohie cât și ca dascăl la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad.

Răspunsurile liturgice au fost date de către Corul parohiei. La final, Preasfinția Sa a transmis arhierestile binecuvântări ale Chiriarhului locului, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei.

În numele întregii comunități, preotul paroh dr. Caius Cuțaru, a adus mulțumiri Ierarhului pentru binecuvântarea arhierescă oferită credincioșilor comunității parohiale din cartierul arădean Gai și tuturor celor prezenți la sfânta slujbă.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.